

Ба Шурои диссертационии 6D.KOA-036-и
назди Донишгоҳи байналмилалии забонҳои
хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улугзода
(734019, ш. Душанбе, к. Ф. Муҳаммадиев 17/6

ТАҚРИЗ

Ба автореферати диссертасияи Иброгимова Машҳураҳон Тураҷоновна дар мавзуи «Майдони функционалӣ-семантикий локативӣ дар забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ», ки барои дарёғти дараҷаи илми доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таъриҳӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) пешниҳод шудааст.

Диссертасияи Иброгимова Машҳураҳон Тураҷоновна дар мавзуи «Майдони функционалӣ-семантикий локативӣ дар забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ» ба яке аз мавзӯъҳои мубрами забоншиносии муқоисавӣ – муқоисаи майдони функционалӣ-семантикий локативӣ забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ баҳшида шудааст. Боиси зикр аст, ки мавзуи мавриди таҳқиқ арзишманд буда, оид ба воҳидҳои гуногунсатҳи забонии ифодакунандаи маънои макон ва паҳншавии воҳидҳои мазкур дар доҳили майдони функционалӣ-семантикий локативӣ дар забонҳои англисиву тоҷикӣ маълумоти муҳтасар медиҳад.

Таҳлили муқоисавии соҳтор ва нишондиҳандаҳои таркибии майдони функционалӣ-семантикий локативӣ дар забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ ба доираи таҳқиқи назариявӣ ва амалии масъалаҳои грамматикаи функционалӣ шомил аст. Муҳаққиқ дар муқаддимаи диссертасия қайд намудааст, ки солҳои охир дар забоншиносии муқоисавӣ соҳтор ва таркиби майдонҳои функционалӣ-семантикий модалият, замон, таксис ва амсоли он муфассал таҳлилу таҳқиқ шудаанд. Ҳамзамон, зикр гардидааст, ки воҳидҳои гуногунсатҳи забонии ифодакунандаи макон дар забони англисӣ ва тоҷикӣ аз тарафи донишмандони нуктасанҷ ботафсил омӯхта шуда бошанд ҳам, аммо таҳқиқи муқоисавии воҳидҳои мазкур дар ҳудуди майдони функционалӣ-семантикий локативӣ дар забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ то имрӯз мавриди омӯзиши комил қарор нагирифтааст, ки ин масъала муҳиммияти мавзуи интихобшударо асоснок менамояд. Аз ин сабаб, ба рииштаи таҳлил қашидани майдони функционалӣ-семантикий локативӣ дар ду забони муқоисашаванда, ки воҳидҳои гуногунсатҳи забонии ифодакунандаи маънои маконро фарогир аст, яке аз мавзӯъҳои мубрам ва саривактист.

Кори диссертационии Иброгимова Машҳураҳон Тураҷоновна дар мавзуи «Майдони функционалӣ-семантикий локативӣ дар забонҳои

англісій ва точикій» мұвоғық ба талабот (стандарт) –хой нави илмій таҳия гардида, дар он тарзи оварданы іқтибос, таҳияи бобу фасл ва зерфаслхо, холосаву рұйхати адабиёти истифодашуда ва замима сурат гирифтааст, ки ба мазмун ва моҳияти диссертатсия арзиши дигар зам мекунад. Ҳамчунин ин тарзи таҳияи рисола барои корҳои илмию таҳқиқотӣ дар оянда метавонад чун роҳнамо хидмат намояд.

Мақолаҳо ба мавзуи таҳқиқшаванды мутобиқ буда, мундариҷаи кори илмии баанҷомрасидаро инъикос менамоянд.

Дар баробари дастовардҳои мұхим диссертатсия аз камбутиву норасоихо низ холій нест, ки зикри онҳо барои такмили минбаъдаи рисола хеле муғиданд:

1. Дар аксарияти сахифаҳо тарчумаҳои оварда шуда бо забони точикій мутобиқат намекунанд;
2. Дар автореферати рисола хатогиҳои услубиу имлой ба назар мерасанд, вале манзалати онро коста намегардонанд.

Дар маҷмуъ, камбутиву норасоихо номбаршуда аҳамияти илмии таҳқиқи мазкурро халалдор намесозанд, зеро аксари онҳо ҹанбаи фаннӣ - тавсиявӣ дошта, ислоҳпазиранд ва ба мазмуну мұхтавои диссертатсия ва дастовардҳои илмии мұхаққиқ таъсири ҷиддӣ намерасонанд.

Диссертатсияи номбурда таҳқиқоти илмии баанҷомрасида буда, ҳам аз нигоҳи назариявӣ ва ҳам аз ҷиҳати амалий барои илми забоншиносии точик маводи зарурӣ маҳсуб меёбад, ки кори таҳқиқотии нав буда, дастовардҳои илмии ў барои корҳои илмии минбаъда, таълифи осору маколот ва таҳияи фарҳангҳои тафсирию соҳавӣ, ҳангоми тадриси фанҳои назария ва амлияи тарчума ва тарчумашиносӣ барои донишҷӯён истифода намуд. Натиҷаҳои таҳқиқотро дар курсҳои маҳсуси грамматикаи функционалӣ, грамматикаи назариявӣ ва амалии забонҳои англісій ва точикій, курсҳои назарии тарчума ва типологияи муқоисавии забонҳо, ҳангоми таҳияи рисолаҳои магистриву номзадӣ аз рўйи ихтисоси марбут метавон истифода бурд.

Фишурдаи диссертатсия (ба забонҳои тоҷикӣ ва русӣ), осори илмиву мақолаҳои дар ин замина нашркардаи диссертант мазмуну муҳтавои диссертатсияро ба пуррагӣ инъикос ва ифода мекунанд.

Хулосаҳои муҳтасари кори диссертационӣ, ки бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ дар охири автореферати диссертатсия оварда шудаанд, тибқи талаботи ҷории Комиссияи олии атестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардида, моҳияти илмии кори мазкурро ба таври фишурда инъикос менамоянд.

Диссертатсияи **Иброгимова Машхурахон Тураҷоновна** дар мавзуи «**Майдони функционалӣ-семантикаи локативӣ дар забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ**» кори анҷомёфта буда, ба талаботи бандҳои 31-35-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо карори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, пурра ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёftи дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 - Забоншиносӣ (6D021302 - Забоншиносии муқоисавӣ-таъриҳӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) мебошад.

Муқарриз: номзади илмҳои филологӣ,
муаллими қалони кафедраи методикаи
таълими забонҳои хориҷии Донишгоҳи
давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ:

Давлатзода Файзиддин Ҷамил

Суроғаи муқарриз шаҳри Кӯлоб кучай Ҷ. Али 75.
Тел: 992985891160

Имзои н.и.ф. Давлатзода Ф.Ҷ. - ро тасдиқ менамоям.
Сардори РК КМ – и ДДК ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ:

Амирор Файзуллоҳуҷа
Азизович

Маълумот дар бораи иртибот
735360, ш. Кӯлоб, кӯчай С.Сафаров 16
Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
Тел: (833-22) 2-35-06, (833-22) 2-36-26
Факс: (33-22) 2-35-06, www.kgu.tj

«18»-уми апрели соли 2025